

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42903
Nom	Salut pública
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	13.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2107 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2107 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament	4 - Salut en los països en desenvolupament	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GUILLEN DOMINGUEZ, MARIA LUISA	265 - Medicina Prev. i Salut Púb., C. Aliment., Toxic. i Med.Legal
TRELIS VILLANUEVA, MARIA	358 - Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica i Parasitologia

RESUM

El mòdul compta amb tres matèries:

«DESIGUALTATS EN SALUT» (3 ECTS)

DETERMINANTS SOCIALS i AMBIENTALS DE LA SALUT. ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT DEL MIL·LENNI RELACIONATS AMB LA SALUT. LA SALUT COM UN INSTRUMENT DE DESENVOLUPAMENT. GLOBALITZACIÓ I SALUT

«EPIDEMIOLOGIA» (5 ECTS)

SISTEMES D'INFORMACIÓ I INDICADORS DE SALUT I DESENVOLUPAMENT

«PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DE LA SALUT» (5 ECTS)

PROGRAMES DE PREVENCIÓ I CONTROL. SEGURETAT ALIMENTÀRIA I SANITAT AMBIENTAL. SOCIOLOGIA I ANTROPOLOGIA DE LA SALUT

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No són necessaris coneixements previs.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

2107 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Estar preparados para participar en organismos públicos y privados de carácter nacional e internacional y llevar a cabo con éxito la gestión de políticas públicas coherentes con un modelo de desarrollo humano sostenible
- ?

- És capaç d'aplicar la metodologia del marc lògic en la planificació, seguiment i avaluació de projectes de Cooperació al Desenvolupament

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

R1.- Avalúa les polítiques, estratègies i serveis de salut pública mitjançant l'anàlisi de la informació econòmica, social i cultural.

R2.- És capaç de valorar críticament les dades per a avaluar, comprendre i dirigir-se als problemes de salut en els programes de prevenció i control.

R3.- Defineix estratègies de gestió multi-sectorials enfocades a la solució dels problemes detectats.

R4.- Dissenya polítiques de salut i respostes socials efectives que milloren i protegeixen la salut.

R9.- Valora l'estat de salut d'una població, les seues necessitats i l'impacte econòmic.

R10.- És capaç de realitzar anàlisi epidemiològic.

R11.- Identifica els determinants socioculturals que afecten el nivell de salut d'un grup poblacional determinat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. MATÈRIA «DESIGUALTATS EN SALUT» (3 ECTS). UNITAT TEMÀTICA 1: DETERMINANTS SOCIALS EN LA PRODUCCIÓ DE LES MALALTIES

La reproducció social, a través dels processos biològics, laborals, urbans i culturals genera, a través de les seves formes històriques, el risc social en la producció de la malaltia. Aquest es manifesta com a desigualtat dels individus i els seus grups davant la malaltia i la mort, evidenciant la integració del biològic i social.

Els objectius que es pretén cobrir en aquesta unitat són:

- a) Identificar els principals determinants de salut de la població i dels seus grups de risc.
- b) Establir la gènesi de la malaltia com a fenomen col·lectiu i social.

Tema 1. Desigualtats en Salut. Objectius d'agències ONU en el marc dels ODM i ODS i respostes humanitàries / desenvolupament.

Tema 2. Adaptació professional de l'perfil i interessos de l'alumnat a l'mandat i treball de l'ONU.

Tema 3. El context dels Objectius de l'Mil·lenni. L'Estat de Benestar. L'ONU i els Drets Humans. El Dret a la salut: els drets sexuals i reproductius. Els Objectius de Desenvolupament de l'Mil·lenni. Les Conferències Internacionals d'impacte en la formulació dels ODM. Les crítiques de les organitzacions de

dones: els drets sexuals i reproductius. Treball Decent (OIT).

Tema 4. Gènere i Salut en cooperació.

Tema 5. Globalització i salut. Principals problemes de salut a nivell mundial. Impacte de la globalització sobre la salut.

Tema 6. Malalties de l'viatger. Salut de l'cooperant. Seguretat vacunal de l'cooperant.

Tema 7. Canvi Climàtic i Salut. Canvis en la distribució mundial de les malalties i les zones endèmiques.

2. MATÈRIA «EPIDEMIOLOGIA» (5 ECTS).

En aquesta unitat es contemplen de manera detallada uns continguts bàsics sobre epidemiologia, pensats no només com una introducció a l'alumnat no familiaritzat amb la mateixa, sinó també com una aportació d'eines metodològiques útils per al treball immediat sobre el terreny.

Tema 8: Introducció a l'epidemiologia. Introducció. Usos de l'epidemiologia. Vigilància i enquestes. Utilitat de la vigilància. Estudis descriptius.

Tema 9. Taxes, raons i proporcions.

Tema 10. Presentació de dades: taules, gràfics i diagrames.

Tema 11. Mesures de tendència central.

Tema 12. Mesures de variabilitat, tests d'associació, distribució normal.

Tema 13. Indicadors demogràfics i sanitaris. Institut Nacional d'Estadística.

Tema 14. Principis de vigilància. Concepte de vigilància. Aplicacions de la vigilància en epidemiologia i en salut pública. Circuit de la vigilància.

Tema 15. Avaluació de la precisió d'un «test» o d'un sistema de vigilància. Conceptes de sensibilitat, especificitat, valor predictiu positiu valor predictiu negatiu. Importància d'aquests conceptes per als professionals de la salut i els pacients.

Tema 16. Estudis de brots epidèmics. Concepte d'epidèmia. Sistematització de l'estudi d'un brot epidèmic.

Tema 17. Estudis epidemiològics en les estructures sanitàries.

Tema 18. Enquestes i explotació de dades. Anàlisi i interpretació dels resultats de la feina de camp.

3. MATÈRIA «PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DE LA SALUT» (5 ECTS).

Les transformacions econòmiques, polítiques, socials i demogràfiques operades al món han complexificat i identificat nous problemes en les condicions de salut. En aquest sentit es fa necessari que la promoció i educació per a la salut s'identifiqui com un bé social i que s'analitzin les bases científiques, filosòfiques, econòmiques, legals, pedagògiques, psicològiques i mèdiques que la fonamenten. Es valora també la relació d'aquestes bases amb les normes ètiques i jurídiques que es tindran en compte per a conservar i enfortir la salut a escala social

Tema 19. Preceptes i Tabús alimentaris en el context de la cooperació a el desenvolupament.

Tema 20. Promoció de la salut. Definició i conceptes. Punts destacats: la història de la promoció de la

salut. Models de salut i de promoció de la salut. Teories subjacents en la promoció de la salut. Estratègies en promoció de salut: Comunicació, educació per a la salut, grup d'autoajuda, canvi organitzatiu. Els valors en promoció de salut: empoderament, justícia i equitat social, inclusió i respecte. Salutogènesi i el model d'actius per a la salut.

Tema 21. Sociologia i antropologia de la salut. Aproximació a l'antropologia de la salut.

Tema 22. Medi ambient i salut. Determinants ambientals de salut. Impacte dels riscos ambientals sobre la salut de la població mundial. Principals riscos ambientals en l'actualitat.

Tema 23. Seguretat alimentària. Innocuïtat dels aliments. Seguretat alimentària i malalties transmeses per aliments. Xarxa Global d'Infeccions transmeses pels Aliments (GFN). Malalties emergents.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	35,00	100
Classes de teoria	35,00	100
Altres activitats	5,00	100
Tutories reglades	3,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	102,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00	0
Resolució de casos pràctics	8,00	0
TOTAL	273,00	

METODOLOGIA DOCENT

En funció de les competències, dels resultats d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes individuals i grupals: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussions en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació, etc.

S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de l'alumnat en les classes, incloent explicacions del professorat per aclarir els pressupostos teòrics.

S'usarà el debat quan escaigui i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica del mòdul.

Les activitats formatives es concretaran en:

Activitats presencials (25%)

- Classes teòric-pràctiques: Classes magistrals participatives, amb suport de mitjans audiovisuals en les quals es treballaran els continguts del mòdul, es debatrà i es realitzaran activitats.
- Treball de grup: Elaboració de treballs en petit grup (5 o 6 estudiants) sobre continguts del programa amb exposició final oral al gran grup o lliurament del treball realitzat.
- Tutories: Període formatiu realitzat pel professorat i l'alumnat per revisar i discutir materials i temes de les classes i consultar dubtes.
- Avaluació: Proves escrites per a la valoració dels continguts teòric-pràctics, i presentació de treballs individuals i en grup.
- Activitats complementàries: Altres possibles activitats formatives relacionades amb el mòdul: conferències, tallers, *video-*forum, visites, etc.

Activitats no presencials (75%)

Estudi i treball autònom :

- Elaboració de tasques i treballs individuals.
- Elaboració de tasques i treballs de grup.
- Estudi i treball autònom.
- Lectures del material complementari.
- Resolució de casos pràctics.
- Estudi i preparació dels continguts (classes de teoria).
- Estudi i preparació de proves orals i/o escrites.

L'Aula virtual s'utilitzarà com a mitjà de comunicació entre el professorat i l'alumnat, així com per a l'intercanvi de documents i materials de suport a la docència d'ús privatiu per a l'assignatura.

AVALUACIÓ

A) Avaluació d'activitats i pràctiques a l'aula (10%)

S'avaluarà mitjançant la resolució d'exercicis o presentació de treballs realitzats a partir de les activitats pràctiques a l'aula. A l'inici de l' semestre es lliurarà el document guia d'aquests treballs.

L'assistència a aquestes classes de caràcter pràctic serà obligatòria, i es procedirà al seu control mitjançant full de signatures.

Els exercicis o treballs es puntuaran de 0 a 10, i la puntuació final de cada taller consistirà en la mitjana ponderada d'aquests, en funció de l'pes específic que s'atribueixi a cada un i que s'indicarà en el document guia abans esmentat.

B) Avaluació dels continguts teòrics (50%)

Els continguts teòrics s'avaluaran mitjançant una prova escrita, utilitzant com a instrument la denominada «prova objectiva» o qüestionari amb preguntes tancades, que permeten explorar àmpliament la matèria, atès el nombre elevat de preguntes que poden formular-se i per la facilitat que té l'estudiant per dur a terme la seva resposta.

La prova constarà d'entre 40 i 60 preguntes, amb 3 alternatives de resposta, de les quals només una serà la correcta.

Les preguntes podran referir-se tant als continguts de la part teòrica com als de la part pràctica impartits a l'aula.

C) Avaluació del treball autònom (40%)

El Treball Fi de Mòdul es redactarà d'acord amb l'estructura següent:

PORTADA (Títol i Autors)

RESUM I PARAULES CLAU

ÍNDIX DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ

- Antecedents (marc teòric i conceptual)

- Hipòtesi i objectius

2. METODOLOGIA DE LA INVESTIGACIÓ (material i mètodes)

3. ANÀLISI RESULTATS I DISCUSSIÓ

4. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

5. BIBLIOGRAFIA

6. ANNEXOS

El Treball Fi de Mòdul haurà de ser defensat oralment en una convocatòria anunciada anticipadament pel professorat que coordina el mòdul.

La qualificació final de l'Treball Fi de Mòdul tindrà en compte el document escrit (70%), la presentació oral d'aquest (20%) i la defensa (10%).

L'avaluació de l'Treball Fi de Mòdul correspondrà a l'almenys a dos professors / es del Mòdul, i podrà obtenir una qualificació de 0 a 10.

Per efectuar la mitjana ponderada per al aprovat amb l'examen i el treball a l'aula, caldrà obtenir com a nota mínima un 5 sobre 10.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Mazarrasa L.
Salud Internacional.
En: Sánchez Moreno A, Aparicio Ramón V, German Bés C, Mazarrasa Alvear L, Merelles Tormo A, Sánchez García A.
Sánchez García A.M., Merelles Tormo A., Mazarrasa Alvear L.
Salud Pública y Enfermería Comunitaria.
En: Mazarrasa, German, Sánchez M, Sánchez G, Merelles, Aparicio.
Salud Pública y Enfermería Comunitaria. (Cap. 3).
Madrid: McGraw-Hill/Interamericana, 2003, 2a ed. 3 vol.
ONU.
Objetivos del Milenio. Informe 2011.
Nueva York: Departamento de Asuntos Económicos y Sociales Naciones Unidas. 2011.
Integración de la perspectiva de género en la labor de la OMS. Política de la OMS en materia de género.
OMS. 2002.
Disponible en: <http://www.who.int/gender/mainstreaming/ESPwhole.pdf>
- Dodd R, Cassels A.
Health, development and the Millennium Development Goals.
Annals of Tropical Medicine & Parasitology, Vol. 100, Nos. 5 and 6, 379387 (2006).
- Hennekens CH, Buring JE.
Epidemiology in Medicine.
Boston: Littel Brown and Company. 1987.
Daniel W W.
Bioestadística: Base para el análisis de las ciencias de la salud.
México: Limusa. 1977.

- Tello O, Martínez Navarro J F.
Epidemiologia: concepto y usos».
En: Salud Publica y Enfermeria comunitaria. (Vol. I, Cap. 10).
Madrid: McGraw-Hill\$bullet\$Interamericana. 1996. ISBN 84-486-0158-0.
- Grillo Rodríguez M.
La higiene de los alimentos.
En: Salud Publica. (Cap. 23).
Madrid: McGraw-Hill\$bullet\$Interamericana. 1996. ISBN 84-486-0188-2.
- Preventing disease through healthy environments: Towards an estimate of the environmental burden of disease.
World Health Organization 2006. \newline
Disponibile en: http://www.who.int/quantifying_ehimpacts/publications/preventingdisease.pdf

Complementàries

- Artacoz L, Escribà-Agüir V, Cortés I.
El estrés en una sociedad instalada en el cambio.
Gac Sanit. 2006; 20(Supl 1):8-16.
- Médicos del Mundo.
La salud en la cooperación al desarrollo y la acción humanitaria. Informe 2011.
Madrid: Prosalus y Médicos del Mundo. 2011. \
Disponibile en: http://www.prosalus.es/gestor/imgsvr/publicaciones/doc/Informe_Salud_2011_web2.pdf
- Pérez Flores D.
El papel de la Bioestadística en las Ciencias de la Salud.
En: Salud Publica y Enfermeria comunitaria. (Vol II, Cap. 26).
Madrid: McGraw-Hill\$bullet\$Interamericana. 1996. ISBN 84-486-0158-0.
- Antropologia y salud publica: http://www.aniorte-nic.net/apunt_antropolog_salud_7.htm
Medicina tradicional:
<http://www.amhb.org.br/media/estrategia.pdf>.
- WHO.
Media centre.
Food safety and foodborne illness (Seguridad alimentaria y enfermedades transmitidas por los alimentos). \newline
Disponibile en: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs237/en/index.html>.
WHO.